

Proposta cursos 3r i 4t de Primària

BLOC 1: La llengua i els seus parlants	2
Exemples d'activitats del bloc 1	2
BLOC 2: Comunicació oral	3
Exemples d'activitats del bloc 2	5
BLOC 3: Comprensió lectora	7
Exemples d'activitats del bloc 3	8
BLOC 4: Expressió escrita	9
Exemples d'activitats del bloc 4	11
BLOC 5: Alfabetització informacional	12
Exemples d'activitats del bloc 5	13
BLOC 6: Educació literària	13
Exemples d'activitats del bloc 6	15
BLOC 7: Reflexió sobre la llengua	16
Exemples d'activitats del bloc 7	18

BLOC 1: La llengua i els seus parlants

Aquest bloc de sabers fa referència a tot allò que gira entorn de l'ús social de la llengua. No només tracta la llengua com a sistema de comunicació, sinó que posa el focus en els parlants i en com aquests construeixen la seva relació quan es comuniquen.

Treballar la diversitat lingüística ajuda l'alumnat a comprendre que les llengües són diverses i conviuen en diferents territoris i societats. Als centres escolars trobem, cada vegada més, alumnes amb llengües maternes molt diverses. Si entenem que la llengua és un element fonamental en el procés identitari de les persones, no podem invisibilitzar-ne cap: cal fer-les presents a l'aula i relacionar-les entre si. No hi ha llengües de primera i llengües de segona; el que sí que passa és que, en un territori determinat, en predominen unes més que altres. Aquest bloc de sabers, el que pretén és donar tot el significat i la importància a la llengua de cadascú, perquè així s'entengui i es potenciï la pràctica de la llengua de l'escola. Conèixer les diferents maneres que té la llengua per anomenar un mateix objecte o fer una salutació espontània poden ser una manera senzilla i agradable de compartir llengües i contrarestar-les a l'escola.

L'objectiu d'aquest bloc és fomentar la consciència sobre la diversitat lingüística i cultural, i promoure una actitud respectuosa i inclusiva en l'ús de la llengua. Per mitjà de la reflexió sobre la biografia lingüística personal i l'entorn, es busca identificar i superar prejudicis, afavorir una comunicació respectuosa i valorar la diversitat com a eina d'aprenentatge.

- Presa de consciència de les llengües que usen a casa i a l'escola, i de les llengües de l'entorn més proper.
  - Comparació i contrast d'alguns mots de llengües presents al centre o familiars
  - Elaboració de mapes lingüístics de l'entorn del centre a partir de la detecció de llengües que hi són presents
- Explicació de la diversitat lingüística i cultural del centre a partir del reconeixement de les llengües i cultures presents al mateix centre. Lectura de contes de cultures diferents i detecció d'allò que tenen en comú.
- Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics a través de:
  - Lectura d'articles de divulgació
  - Anàlisi d'expressions o frases fetes en diferents parlars o dialectes
  - Reflexió sobre diferents parlars

Comentari i acords sobre maneres de dir que no menystinguin ningú en relació amb l'ús de la llengua o amb la gestualitat.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana. Reflexió sobre la importància que té per a la imatge pròpia i la dels altres l'ús d'un llenguatge no respectuós.

Exemples d'activitats del bloc 1

		Saber al currículum	Proposta d'exemple
CE1 CE9	1	<i>Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'aula i de l'escola, de forma autònoma.</i>	Després d'una conversa inicial dirigida pel docent, cada alumne escriu en un full quines llengües empra i amb quines persones ho fa. També escriu les llengües que està aprenent i quin domini creu que en té. Amb el docent, es fa una taula que ho reculli. #CO
CE1 CE9	2	<i>Explicació de la diversitat lingüística i cultural de l'entorn, com a valor i eina d'aprenentatge.</i>	Si a la classe hi ha infants de diverses llengües i cultures, se'ls demana informació sobre un tema en les seves llengües i, si no, es busca a la xarxa mirant de trobar explicacions en algunes llengües. Es constata com entendre diversos idiomes permet tenir més accés al coneixement. S'intenta comprendre els textos (o alguns fragments) en les llengües que no se saben. #AI
CE1	3	<i>Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions en l'àmbit personal i escolar.</i>	Es passa un qüestionari sobre què pensem de les diferents llengües (quina és més bonica, quina serveix per fer matemàtiques o poesia...). Es comenta, tot posant preguntes que facin trencar estereotips (els alemanys troben lletges les seves poesies?), per arribar a conclusions sobre les llengües com a eines de construcció de coneixement, de comunicació i d'expressió de la identitat.
CE1 CE9	4	<i>Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.</i>	Es pensen quines paraules o expressions que diuen els infants a la classe o al pati molesten o poden molestar els companys. Es discuteix per què deu passar això. Es busquen alternatives més amables per dir el mateix

BLOC 2: Comunicació oral

La comunicació oral és el segon bloc de sabers i centra la seva intervenció en el desenvolupament de la comprensió i l'expressió oral en diferents situacions comunicatives, contextos i registres. **La comunicació oral és la capacitat de comprendre i expressar missatges orals** tenint present el destinatari, el propòsit i la situació comunicativa. La competència oral facilita, a través dels intercanvis amb els altres, la construcció d'un punt de vista personal.

Es promou l'ús social del llenguatge, adaptant el registre i el to d'acord amb els paràmetres de la situació comunicativa. Es desenvolupen estratègies que inclouen recursos verbals i no verbals, com ara la gestualitat, l'entonació, la pronúncia i les pauses, per millorar l'eficàcia comunicativa. Tot plegat ha de permetre als alumnes adquirir habilitats essencials per a la vida al centre, a fora i en àmbits socials ben diferents.

La competència comunicativa oral inclou disposar de recursos per comunicar aquells textos que han estat escrits per ser dits, com ara els textos teatrals.

- Interès per expressar-se oralment, amb atenció especial a la pronúncia i a l'entonació per tal que s'adeqüin al context.
- Comprensió de textos orals en diferents contextos, amb actitud respectuosa i atenent a la informació rebuda per emprar-la després en qualsevol activitat.
- Descripció dels components de l'acte comunicatiu:

- Situació
- Participants
- Intenció
- Canal: a través de què es vol establir una comunicació.

En situacions de centre o d'entorn.

- Aplicació d'estratègies lingüístiques orals que puguin aplicar-se en l'elaboració de futurs textos escrits, amb adequació, coherència, cohesió i correcció:
  - Reflexió sobre els elements d'un discurs
  - Elaboració de guions per seguir un discurs

Amb acompanyament de mestres i en contextos d'aprenentatge

- Descripció dels elements del contingut i la forma d'una producció oral: tema i forma (lèxic, estructura del discurs, elements visuals i de suport).
- Reproducció de fragments literaris que tinguin sentit en el marc d'una proposta didàctica o pel plaer d'escoltar-los en veu alta.
- Ús de models textuais elementals
  - Narració
  - Descripció
  - Diàleg
  - Exposició

En les produccions orals de les propostes d'aula, de forma progressivament autònoma.

- Interacció oral adequada en situacions d'aula com la rotllana, els espais de treball o dins el centre, tenint en compte:
  - L'adequació del registre apropiat
  - L'argumentació respectant els punts de vista

Ús d'elements bàsics de cortesia com *bon dia* o *disculpa*.

- Aplicació d'estratègies d'escolta activa en converses d'aula i en contextos formals:
  - Mostra d'interès amb gestos i paraules
  - Resposta empàtica
- Desenvolupament del pensament creatiu i crític per proposar solucions per resoldre conflictes, amb acompanyament de l'adult.
- Detecció de possibles usos discriminadors del llenguatge verbal i no verbal en contextos comunicatius. Reformulació del llenguatge per fomentar l'ús del llenguatge inclusiu.
- Aplicació d'estratègies per identificar i interpretar el sentit global del text:
  - Definició de la intenció de l'emissor
  - Reconeixement del to i el registre
  - Detecció d'idees principals
  - Resum del missatge global del text
- Aplicació d'estratègies sobre els elements bàsics de la comunicació no verbal (contacte visual, postura corporal, to de veu, etc.), com ara:
  - Observació guiada de vídeos i identificació dels elements no verbals i els seus significats
  - Ús conscient dels elements de la comunicació no verbal

- Ús d'eines analògiques i digitals per produir textos orals, de forma guiada:
  - Cartells o pòsters
  - Decàlegs
  - Gravadores de veu
  - Pissarres o tauletes interactives
  - Programari per fer presentacions

Exemples d'activitats del bloc 2

COMPETÈNCIES amb les quals es relaciona		3r i 4t	
		Saber al currículum	Proposta d'exemple
CE3 CE10	1	Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades en les situacions d'aprenentatge i en la vida quotidiana del centre.	Cap a final de curs, l'escola rep les famílies amb una exposició dels principals projectes que s'han fet en tots els àmbits. Per grups, els infants es preparen una presentació oral de l'exposició, que faran mentre acompanyin les famílies durant la visita.
CE2 CE6	2	Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea i en la vida quotidiana i en mitjans de comunicació.	Dins el projecte de medi sobre els rèptils, es visiona una notícia de l'Info K que explica com gestionen aquests animals de sang freda la regulació del cos. A continuació, es fa la comparativa entre animals de sang freda i de sang calenta en dues columnes, en què es plasmen els objectius d'escolta previstos a través d'un guió amb una sèrie d'interrogants: escoltarem per saber... #EE
CE3 CE9 CE10	3	Descripció de la incidència dels components (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal) en l'acte comunicatiu en diferents situacions comunicatives de l'aula i de l'entorn.	Es vol fer una sortida a un museu. Decideixen contractar la visita i busquen el canal de reserves (telefònic). Pensen en el text de la petició en un registre formal (destinatari desconegut i d'una institució). Per planificar-lo, disposen d'un guió (salutació, presentació, contextualització, propòsit, informacions pràctiques, agraïment, comiat). Hauran d'assajar per preparar la trucada.
CE3 CE9	4	Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals amb acompanyament, en contextos d'aprenentatge per dotar textos senzills d'adequació, coherència, cohesió i correcció.	Els alumnes volen conèixer com han evolucionat les activitats de lleure al llarg del temps. Se'ls demana un objecte o una fotografia d'una de les activitats que feien els seus avis. Es preparen una exposició breu seguint un guió i han de preveure la resposta a possibles preguntes dels companys. Se'ls proporcionen indicadors per facilitar el discurs i el manteniment de la llengua catalana.
CE2 CE3 CE9	5	Descripció d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges) en les produccions orals.	L'alumnat prepara una exposició a les famílies per explicar el projecte que fan i la visita al museu. Pensen l'estructura de la sessió, quins apartats la formaran i com els presentaran. El mural de suport ha de servir per explicar el procés i el contingut, destacant els conceptes clau que han après acompanyats d'imatges.

CE3	6	<i>Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.</i>	En un projecte del temps cronològic es parla de la percepció subjectiva. El mestre presenta una poesia en què és present la percepció del temps i s'estableix una conversa per comprendre'n l'essència i poder-lo recitar bé. Després, els infants l'aprenen de memòria treballant la prosòdia, s'enregistra i es crea un codi QR per tal que la recitació grupal arribi a les famílies. #EL
CE3 CE9	7	<i>Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició) en les produccions orals, de forma progressivament autònoma.</i>	AA partir d'un àlbum il·lustrat sense text, s'han de crear els diàlegs dels personatges tot utilitzant recursos propis de l'oralitat, com ara onomatopeies, diferents veus, etc. Prèviament, es crea una conversa per comprendre la situació comunicativa de l'àlbum. L'activitat es pot fer per parelles i, un cop posat en comú, es comenta la diversitat de diàlegs que ha permès la mateixa situació comunicativa. #CL #RL
CE3 CE9	8	<i>Interacció oral adequada en situacions d'aula i en contextos formals elementals, amb respecte a les normes bàsiques de cortesia lingüística.</i>	Fem un joc de rol en què, per parelles, un fa de persona gran i l'altre de jove, i estableixen una conversa sobre un tema concret (escollit pel mestre, o no) en la qual un membre de la parella ha de parlar a l'altre amb tractament de vostè, fent servir la conjugació corresponent. #RL
CE3 CE9 CE10	9	<i>Aplicació d'estratègies d'escolta activa i assertivitat en la resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.</i>	A la rotllana es parla d'un conflicte que ha sorgit al pati. Es demana als infants que empatitzin amb les persones implicades i que opinin sobre com es poden sentir, i també què podrien fer per millorar la situació generada. Com a suport, es podria construir una guia per resoldre conflictes: no hem de cridar, hem d'escoltar l'altre, hem de deixar un temps per pensar, hem d'explicar els nostres arguments amb calma, etc.
CE3 CE9 CE10	10	<i>Detecció de possibles usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal en diferents contextos comunicatius.</i>	EE en un mural amb cinc cercles, els infants han d'enganxar un gomet verd (femení) o blau (masculí) segons si creuen que la professió que diu el docent (sense l'article) és majoritària en un col·lectiu o l'altre. Les professions han de ser amb denominació neutra (fisioterapeuta, astronauta, electricista, conserge, etc.) Es fa una conversa sobre els resultats i es comenta. #LP
CE3 CE4 CE6	11	<i>Aplicació d'estratègies d'identificació i interpretació del sentit global del text i d'integració de la informació explícita de textos socials orals i multimodals senzills.</i>	El grup classe està estudiant diferents artistes pictòriques. Es facilita documentació sobre diverses pintores i pintors, i cada petit grup s'ha de preparar per presentar als companys una pintora o un pintor. Se'ls pot facilitar un quadre amb els aspectes per tractar (època, país, tècnica, colors, temàtica, etc.), disposat de manera que s'hi puguin recollir en columnes la informació dels diferents textos llegits. #AI
CE3 CE9	12	<i>Aplicació d'estratègies d'interpretació d'elements bàsics de la comunicació no verbal en les situacions comunicatives.</i>	Per grups, s'han de preparar l'escenificació de petites situacions de manera teatralitzada, sense parlar. La resta del grup-classe ha d'endevinar què està passant a través de la gesticulació dels companys que ho representen.

CE3 CE8 CE9	13	<i>Ús d'eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la producció i coproducció oral i multimodal; ús de plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa en el marc de les situacions d'aprenentatge, de forma guiada.</i>	Després de la lectura d'una obra literària, per grups inventen diàlegs entre els personatges i els assagen. Posteriorment, els enregistren en vídeo, i en fan una revisió i un segon enregistrament per penjar-lo a la pàgina web de l'escola. Es poden donar orientacions, com ara parlar alt i clar, fer silenci mentre parlen els altres, fer una pausa en acabar i apagar la càmera, etc.

#EL

BLOC 3: Comprensió lectora

La comprensió lectora és la capacitat d'interpretar i donar significat a un text a partir de la interacció entre el que hi ha escrit i els coneixements previs del lector. No es tracta només de descodificar les paraules, sinó d'entendre el missatge global, identificar idees principals i secundàries, establir relacions entre la informació i elaborar una resposta reflexiva davant del que es llegeix. És una habilitat fonamental per a l'aprenentatge, ja que permet accedir al coneixement.

Es fomenta a partir de l'ús d'estratègies com la formulació d'hipòtesis, la inferència d'informació implícita i la síntesi del contingut. Això implica acostumar els alumnes a fer connexions entre el que llegeixen i el seu context, ja sigui a partir d'experiències personals, de coneixements adquirits en altres àrees o de situacions quotidianes. Aquestes estratègies es poden aplicar en diferents moments: abans, durant o després d'una lectura.

A més, es fa èmfasi en la diversitat textual, ja que la comprensió no es limita als textos narratius, sinó que inclou textos informatius, instructius, expositius, argumentatius i multimodals. Això vol dir que els infants han d'aprendre a adaptar la seva estratègia de lectura segons el tipus de text i l'objectiu de la lectura, entenent-ne l'estructura i els recursos lingüístics que s'hi utilitzen.

La comprensió lectora també implica desenvolupar un pensament crític i reflexiu. No es tracta només d'entendre què diu un text, sinó de valorar-ne la fiabilitat, identificar-hi possibles biaixos i contrastar-ne la informació amb altres fonts. Així, es prepara els alumnes perquè siguin lectors autònoms i capaços de gestionar la informació en un món ple d'estímulscrits i audiovisuals.

- Lectura en veu alta amb una entonació i ritme adequats, tenint en compte:
  - Els signes de puntuació treballats: punt, coma, interrogant, exclamació i guió de diàleg
  - La modalitat oracional
  - Un fraseig adient

Preparació de les lectures amb ajuda entre iguals

- Descoberta i identificació d'elements gràfics, textuais i paratextuals que afavoreixen la comprensió del text:
  - Mapes, gràfics, icones
  - Títols, índexs, glossaris

A partir de textos propers a la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació, de l'escola, i de textos d'interès pel context de treball

- Aplicació i reflexió d'estratègies de comprensió lectora en textos quotidians, escolars i socials:
  - Abans de llegir: definir un objectiu de lectura, activar coneixements previs
  - Durant la lectura: inferir, interpretar, relacionar informació, construir interpretació personal sobre què explica el text, amb ajuda
  - Després de llegir: recapitular, extreure idees
En funció de la complexitat del text, amb ajuda del docent.
- Detecció i valoració dels usos discriminatoris del llenguatge verbal en textos quotidians i dels mitjans de comunicació.
Reflexió en petit grup i propostes d'opcions alternatives que modifiquin el missatge.

Exemples d'activitats del bloc 3

COMPETÈNCIES amb les quals es relaciona		3r i 4t	
		Saber al currículum	Proposta d'exemple
CE4 CE8	1		
CE2 CE3 CE9	2	Lectura en veu alta, amb entonació i ritme adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.	Dins d'un projecte de padrins lectors, l'alumne que té el rol de padrí o padrina es prepara els aspectes prosòdics per poder fer-li la lectura al fillol o la fillola. Prèviament, a la classe del padrí o la padrina hi ha hagut sessions en què el mestre ha modelat com cal procedir i els alumnes s'han preparat la lectura per parelles. #CO
CE4 CE8 CE9	3	Ús d'elements gràfics, textuais i paratextuals progressivament complexos que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora, en textos de la vida quotidiana, mitjans de comunicació, escolars, de fets i esdeveniments d'interès general.	Es reparteixen dos llibres de coneixements de la biblioteca d'aula a cada grup. Se'ls demana que observin la coberta i la contracoberta dels llibres i diguin quina informació n'han obtingut abans d'obrir-los. Després llegeixen els sumaris i pensen quina informació poden trobar-hi. Prèviament, el mestre ha modelitzat aquesta activitat. #AI
CE4 CE6 CE9	4	Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en textos diversos de forma progressivament autònoma.	En una lectura guiada, es llegeix un inici de text narratiu i s'estableixen una o dues hipòtesis sobre allò que pot passar a continuació, tot explicant en quins indicis (del text o de coneixements del món) ens basem per fer aquelles hipòtesis. A continuació, es repeteix la mateixa activitat amb un altre text i per parelles.
CE4 CE6 CE9 CE10	5	Aplicació d'estratègies per detectar usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic, de forma progressivament autònoma, en tots els contextos.	Després de la lectura d'un text es promou que en les converses posteriors es facin preguntes crítiques sobre la discriminació de gènere, la inclusió i la discriminació racial.

BLOC 4: Expressió escrita

L'**expressió escrita** és un procés que implica la planificació, redacció, revisió i edició de textos tot considerant el destinatari, el context comunicatiu concret i el registre adequat segons la intenció de qui escriu.

El procés de planificació és una fase essencial en l'expressió escrita, ja que permet que qui escriu pugui estructurar les seves idees. La possibilitat de planificar un text passant abans per l'oralitat de les idees també pot ser una bona estratègia. Durant la **redacció**, es fomenta l'ús d'estructures lingüístiques adequades, la riquesa lèxica i l'aplicació de normes ortogràfiques i gramaticals, adaptant el discurs a la finalitat comunicativa i a les característiques del destinatari. La **revisió** esdevé una fase clau del procés, en què es treballa la capacitat d'analitzar i millorar els textos, i els suports que s'utilitzen per al procés d'**edició** han d'estar d'acord amb el propòsit del text.

Al procés escriptor s'hi poden incorporar eines digitals i altres recursos de suport que faciliten el procés d'escriptura i edició, la qual cosa afavoreix una reflexió metalingüística i una autonomia progressiva en la producció escrita. Aplicacions per organitzar idees ajuden a estructurar el text abans de començar a escriure, mentre que correctors ortogràfics i gramaticals permeten identificar errors i suggerir millores. També es poden utilitzar diccionaris digitals i recursos terminològics per ampliar el vocabulari i precisar l'ús de la llengua. A més, les plataformes de treball col·laboratiu faciliten la revisió i edició del text amb comentaris i suggeriments d'altres persones.

L'ús d'aquests recursos afavoreix la reflexió metalingüística, ja que els estudiants no només corregeixen els errors, sinó que aprenen a comprendre les normes lingüístiques i a aplicar-les amb criteri. Això contribueix a desenvolupar una autonomia progressiva en l'escriptura, perquè a mesura que l'alumnat es familiaritza amb aquestes eines, millora la seva capacitat d'autoavaluació i autocorrecció. D'aquesta manera, el procés d'escriptura es converteix en una experiència més reflexiva i efectiva, alhora que facilita l'adquisició de destreses lingüístiques útils per a la vida.

- Producció de textos escolars i socials, de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, de forma progressivament autònoma i una intenció concreta, com ara:
  - Missatges i cartes
  - Avisos i cartells
  - Jocs de descripció: persones, objectes, animals i llocs
  - Emplenar un imprès
  - Rodolins i poemes (ús de llenguatge poètic i poemes paral·lels)
  - Notícies (títol, què, qui, quan, com i per què)
  - Diaris personals i de grup
  - Cròniques
  - Textos expositius (resum, esquemes, reportatge)
  - Textos instructius (normes de funcionament de l'aula i de l'escola, receptes de cuina, reglaments esportius, manualitats)
  - Narracions (de fets viscuts, d'històries conegudes, amb variacions, o inventades)
  - Còmics
  - Anuncis publicitaris
- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de producció de textos escrits i multimodals d'ús escolar i social, amb diferents propòsits comunicatius

i de forma progressivament autònoma.

A) Estratègies de planificació:

- Concreció del destinatari, del tema i del propòsit
- Converses amb diferents recursos per generar idees (pluja de paraules, lectura de fragments, una pintura, una música...)
- Esquemes, dibuixos, mapes mentals i murals col·lectius amb notes adhesives per seleccionar organitzar les idees
- Especificació de paraules clau, estructures i connectors

B) Estratègies de redacció:

- Consciència d'esborrany (la revisió és inherent a l'escriptura)
- Escriptura conjunta per parelles o entre infants i docent
- Consulta d'informació i de models a l'abast
- Interacció entre companys i amb el docent

C) Estratègies de revisió i edició:

- Lectura entre companys i entre companys i el docent
- Aplicació de pautes de revisió elaborades pel grup
- Reescriptura del text
- Ús de rúbriques d'autoavaluació del procés

- Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma progressivament autònoma, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula:
  - Elements gràfics: la fotografia, el dibuix, el mapa i l'esquema, en funció de cada text, per facilitar-ne la comprensió
  - Elements paratextuals: títol, tipografia, espais entre els apartats i negretes, per facilitar l'organització del text
- Ús de bastides i altres suports, de forma progressivament autònoma, tant en paper com digitals, per millorar la producció de textos propis:
  - Modelatge de l'estratègia, pràctica guiada i supervisió
  - Models de textos com a referència
- Presentació acurada dels textos fent atenció a:
  - La llegibilitat de l'escriptura (atenció amb les lletres que sobresurten: b/d/f/h/k/l/t i /g/j/p/q/y)
  - La regularitat de la mida de les lletres
  - La distribució de l'espai
  - Els marges adequats
- Aplicació de normes ortogràfiques bàsiques: (vegeu el Bloc 7. Reflexió sobre la llengua)
  - Majúscules en noms propis i començament d'escrit
  - Punt, interrogació o admiració al final de la frase i altres signes de puntuació
  - Paraules d'ús molt freqüent treballades a l'aula (Per exemple: ahir, avui, aquest, etc.)
  - Grups consonàntics: br/bl
  - Plurals acabats en -es
  - ca/que/qui/co/cu i ga/gue/gui/go/gu
  - rr i ss entre vocals
  - Escriptura de nombres
- Reflexió ortogràfica:
  - Ortografia dels dígrafs: qu, gu, rr, ss, ix, ig, tg, tj

- Diferència em/hem/amb
- Inici a l'accentuació: reconeixement de paraules agudes, planes i esdrúixoles.
- Sí·l·labes tòniques i àtones
- Accent obert i accent tancat. Vocals que admeten un sol tipus d'accent
- Apòstrof, d', m', t', s'
- Pretèrit perfet acabat en -ava
- Infinitius acabats en -r

Exemples d'activitats del bloc 4

COMPETÈNCIES amb les quals es relaciona		3r i 4t	
		Saber al currículum	Proposta d'exemple
CE4 CE5	1		
CE5 CE10	2	<i>Producció de textos escolars i socials, de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, de forma progressivament autònoma i amb una intenció concreta.</i>	Després d'observar directament un animal i de documentar-se amb fonts escrites, s'omple una fitxa amb tota la informació obtinguda. A continuació, es reescriu aquesta mateixa informació per penjar-la en un mural sobre animals dels infants de 1r. Cal adequar el vocabulari, la sintaxi de les oracions, l'estructura del text, el format gràfic, etc., a l'alumnat de 1r. #RL
CE5	3	<i>Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals d'ús escolar i social, en diferents suports, amb diferents propòsits comunicatius i de forma progressivament autònoma.</i>	En un projecte de correspondència, cada alumne ha d'escriure un text explicant les seves preferències lectores. Un cop fet, posen en comú en petits grups quines estratègies han fet servir per escriure (per exemple, pensar abans de començar, explicar-li oralment a un company) i les recullen per escrit. El mestre elabora una llista col·lectiva de bones idees per planificar un text. #RL
CE4 CE5 CE9	4	<i>Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma progressivament autònoma, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.</i>	Per grups elaboren un cartell per anunciar una festa de l'escola. Es comenten com són els cartells i es prenen decisions sobre la mida de les lletres, el color i el gruix, la situació del text en el full, les imatges, etc. Es demana que justifiquin cada decisió sobre els aspectes paratextuals i gràfics en funció de la finalitat del text. #RL
CE5 CE9	5	<i>Ús de bastides i altres suports, amb acompanyament, tant en paper com digitals, per millorar la producció de textos propis.</i>	El mestre proporciona una pauta de revisió que centra l'atenció en el gènere del text que s'ha escrit: un conte per ser llegit a un grup d'infantil. Cal assegurar-se que té un títol, que es presenten els personatges, que l'estructura de l'acció és clara i que no hi falta informació. Se'n fa la revisió en parella, per promoure una millor reflexió sobre l'escrit. #CO
CE5 CE9	6	<i>Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques bàsiques de les produccions escrites en qualsevol suport.</i>	A classe s'ha anat confeccionant un recull virtual de les paraules més utilitzades que costen d'escriure bé. De tant en tant es miren amb el mestre i es comenta com s'escriuen. Quan cal presentar un text que ja és definitiu, els infants consulten aquest recull abans de donar-lo per bo.

BLOC 5: Alfabetització informacional

L'alfabetització informacional, o en la cultura de la informació, juntament amb la tecnològica, integra un conjunt de sabers i competències emergents en la societat actual, ja que **no només permet trobar informació, sinó també comprendre-la, analitzar-la críticament i emprar-la de manera efectiva**. No es tracta només de saber buscar dades en un recull bibliogràfic o a internet, sinó de desenvolupar estratègies per identificar fonts fiables, discriminar informació rellevant i sintetitzar-la per resoldre problemes reals. Aquest procés ajuda a transformar la informació en coneixement.

Un **fet** és una informació objectiva que es pot comprovar com a certa o falsa mitjançant l'observació o l'evidència, i l'**opinió** és una valoració subjectiva que expressa el punt de vista, els sentiments o les creences d'una persona, i que pot variar segons qui la formuli. Mentre que els fets són comprovables, les opinions depenen de la interpretació individual. L'alfabetització informacional mostra estratègies per valorar, contrarestar i comunicar fets extrets d'investigacions i recerques, i formular opinions personals. En definitiva, capacita els alumnes per navegar en un món ple d'informació amb un propòsit i un criteri personal.

- Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca d'informació, amb l'ajuda necessària i amb més iniciativa de l'alumnat:
  - Plantejament de preguntes de recerca específica
  - Exploració de fonts variades
  - Identificació de l'autoria i de la font
  - Aplicació de criteris bàsics de fiabilitat (fonts conegudes, repeticions, dades clares, versemblança, etc.)
  - Organització de la informació trobada
- Distinció entre fets i opinions en informacions de l'entorn proper i dels mitjans de comunicació:
  - A partir d'una notícia de l'escola o del barri, distinció, en dues columnes, del que són fets i el que són opinions
  - Aprofundiment en les marques d'enunciació: penso, crec, opino...
  - Valoració d'enunciats que són opinions en els quals han desaparegut les marques enunciatives
- Aplicació d'estratègies per comparar i classificar tres o més informacions obtingudes de diferents fonts, reelaboració crítica i comunicació en contextos escolars i amb progressiva autonomia.
- Comunicació de la informació treballada, de manera original i creativa a través de recursos estètics i multimodals, de forma progressivament autònoma respecte a la propietat intel·lectual.
  - Dibuixos
  - Murals
  - Esquemes
  - Taules
  - Mapes
  - Infografies
- Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula o del centre per dur a terme treballs d'investigació:
  - Selecció, amb ajut del docent i del personal de la biblioteca amb

participació i iniciativa de l'alumnat, dels materials analògics i digitals en funció de l'objectiu de la investigació

- Conversa amb l'adult responsable sobre la fiabilitat dels materials

Exemples d'activitats del bloc 5

COMPETÈNCIES amb les quals es relaciona		3r i 4t	
		Saber al currículum	Proposta d'exemple
CE4 CE6	1	Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat.	L'alumnat vol documentar-se sobre un tema. El docent ensenya la manera de d'escriure una paraula clau al buscador/cercador i de triar les xarxes o pàgines web més adequades. A continuació, cada petit grup fa el que ha vist amb el mestre i recull els documents que ha trobat. El docent ajuda els grups a decidir els documents més adequats per al que necessiten.
CE2 CE4 CE5 CE6	2	Distinció entre fets i opinions en informacions de l'entorn proper i dels mitjans de comunicació.	S'analitza una notícia de diari o de televisió i es constata que algunes informacions són fets que han tingut lloc i, d'altres, opinions del periodista. S'elabora per grups una notícia nova en què hi hagi aquests dos components: fets i opinions, i s'analitza quan es presenta davant la classe. #CO #EE
CE1 CE2 CE4 CE5 CE6	3	Aplicació d'estratègies per comparar i classificar la informació, reelaborar-la i comunicar-la en contextos escolars i amb progressiva autonomia.	El mestre proporciona diferents textos de la xarxa sobre un mateix tema. Els infants, en grup, se'ls miren, els llegeixen i veuen quins aspectes tracta cadascun. A partir d'aquests textos (amb dos o tres n'hi ha prou), elaboren un text oral i el presenten als companys. #CO #CL
CE3 CE4 CE5 CE6	4	Comunicació creativa del coneixement, amb respecte a la propietat intel·lectual, de forma progressivament autònoma.	Després de l'activitat anterior, els alumnes agafen el seu text oral i hi afegeixen les fonts que s'han de citar: qui havia dit o escrit les idees més importants que han recollit. El docent pot fer abans un modelatge de com es poden citar oralment les fonts i els autors. S'enregistren les presentacions i després es poden autoavaluar en petit grup. #CO #RL
CE6	5	Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula i del centre, de forma progressivament autònoma, per dur a terme treballs d'investigació.	Estan fent un treball sobre una comarca i aniran a la biblioteca a documentar-se, però abans pensen com poden trobar informació i on: enciclopèdies, guies turístiques, fulletons, llibres de geografia, etc. També pensen en recursos digitals: llocs web del consell comarcal, de l'ajuntament de la capital, etc. Amb l'ajuda del docent o de personal de la biblioteca, busquen als catàlegs i veuen les possibilitats de trobar informació sobre el tema que necessiten.

BLOC 6: Educació literària

El currículum d'educació literària posa en valor la literatura com a eina fonamental per al desenvolupament lingüístic, cultural i personal de l'alumnat. A través de la lectura, es potencia tant el plaer estètic com l'adquisició de coneixements relacionats amb

diferents èpoques i gèneres. Alhora, es fomenta el pensament crític mitjançant l'anàlisi de valors, temes i estils literaris, establint vincles amb la realitat actual i potenciant la creativitat i l'expressió personal a través de la producció de textos propis, com ara contes, poemes o diàlegs. L'objectiu és que els infants no només coneguin la literatura, sinó que la visquin, la comprenguin i la relacionin amb altres manifestacions artístiques i culturals, emprant-la com un mitjà d'expressió i reflexió.

La lectura literària requereix una actitud activa per part del lector, que ha d'aprendre a conviure amb les ambigüitats, identificar els silencis i els buits del text, i desenvolupar la paciència per anar descobrint progressivament els seus significats. Llegir literatura implica jugar amb el que el text diu i el que suggereix, amb allò que revela i el que oculta, interpretant-ne els matisos i negociant-ne els sentits.

Dins del **bloc de sabers d'educació literària a primària es treballa el desenvolupament de la competència literària amb l'objectiu d'acostar els alumnes a la literatura com una experiència per descobrir i aprendre**. Es promou el contacte directe amb textos de diferents gèneres per fomentar l'hàbit lector, alhora que es desenvolupen estratègies de comprensió i interpretació que ajuden a identificar elements constitutius i establir connexions amb la seva pròpia experiència i context. També s'impulsa la producció de textos literaris per estimular la creativitat i l'expressió escrita mentre s'experimenta i es desenvolupa un estil propi.

Finalment, es treballa la descoberta i valoració del patrimoni literari, adaptant les lectures al nivell de l'alumnat perquè en pugui gaudir i comprendre'n el significat. A més, es promou una actitud reflexiva i crítica davant els textos que ajudi a argumentar opinions, expressar preferències i valorar la literatura com una eina de coneixement, imaginació i diàleg amb el món.

- Lectura d'obres o fragments literaris que permetin conèixer les característiques més rellevants dels gèneres discursius.
  - Coneixement de convencions pròpies com la narrativa, el còmic, l'àlbum, etc.
  - Lectura autònoma de narrativa breu, còmics i textos poètics més elaborats
  - Lectura individual i compartida amb reflexió sobre el contingut
  - Participació activa i argumentada en les converses literàries.
- Anàlisi dels elements constitutius essencials de l'obra literària:
  - Temes i trames en obres narratives senzilles
  - Diferenciació de gèneres literaris bàsics (conte, novel·la curta, teatre, poesia)
  - Personatges i evolució dins de la història
- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals, de forma guiada:
  - Comparació entre llibres i adaptacions en cinema o teatre
  - Relació de poemes amb música o dansa
- Construcció de la identitat lectora mitjançant la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada amb valoració estètica i argumentada:
  - Argumentació sobre gustos lectors
  - Guia de lectures amb opinions sobre llibres llegits
  - Recomanació argumentada de lectures entre companys

- Ús de les biblioteques com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores:
  - Recerca guiada de llibres segons interessos
  - Participació en activitats de dinamització lectora
  - Visita programada a la biblioteca d'entorn amb registre d'usuari
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre de forma progressivament autònoma:
  - Autors, traductors, il·lustradors, editorial, col·lecció, etc.
  - Observació i conversa literària al voltant de la coberta, la guarda, la portada, el lloc i altres elements físics del llibre i elements literaris rellevants com el gènere, l'estructura, etc.
- Escriptura de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris, amb progressiva autonomia:
  - Contes o històries curtes amb estructura clara
  - Ús de metàfores i recursos expressius senzills en poemes
  - Cal·ligrama i acróstic
- Exploració i interpretació de la relació entre text i imatge que s'estableix als àlbums il·lustrats amb acompanyament:
  - Anàlisi del significat de les il·lustracions més enllà del text a partir de la relació que s'estableix
  - Connexions literàries entre diferents obres i entre obres d'un mateix autor

Exemples d'activitats del bloc 6

COMPETÈNCIES amb les quals es relaciona		3r i 4t	
		Saber al currículum	Proposta d'exemple
CE2 CE4 CE7 CE8	1	<i>Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil, adequats als propis interessos i organitzats en itineraris lectors.</i>	Selecció d'un corpus per part del mestre que reculli diferents tipologies de llibres il·lustrats, especialment àlbums amb diferents estructures i característiques que permetin la lectura literària, així com antologies de poesia, narrativa, etc., per facilitar l'accés a aquestes obres a l'escola. #CL
CE2 CE4 CE5 CE7 CE8	2	<i>Anàlisi dels elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari, llenguatge) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat.</i>	A partir del llibre <i>Mau Iz lo</i> , de Carson Ellis, es treballa en la creació del llenguatge de l'obra a partir de generar un diccionari que tradueixi el text original en una llengua inventada. El llibre s'emmarca temàticament dins el cicle de vida dels éssers vius, de les plantes i de la metamorfosi animal, i permet una conversa literària rica en elements narratius textuais i d'il·lustració. #CL
CE2 CE4 CE8	3	<i>Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals, de forma guiada.</i>	Amb el llibre <i>El meu gat és molt bèstia</i> , de Gilles Bachelet, es fa una revisió de les grans obres de pintura universal que hi apareixen. A partir de la visió de l'autor i de l'obra real, els infants escriuen una petita referència sobre l'autor, l'obra, la tècnica, la temàtica, etc. i en fan una versió pictòrica pròpia, que es pot acabar exposant. #EE

CE7	4	<i>Construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos i la valoració argumentada de les obres, mitjançant la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.</i>	Es construeix per torns, per part dels infants i durant tot el curs, una constel·lació literària a partir dels seus gustos i interessos, pensant que han d'argumentar el perquè de la tria i com els relacionen entre ells. Prèviament, el mestre n'ha fet un modelatge argumentant les connexions de les obres.. #CO
CE7	5	<i>Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.</i>	El mestre fa una selecció acurada del corpus d'aula per permetre als infants que puguin escollir llibres de qualitat per al projecte de Padrins lectors, dels quals formen part com a padrins i, per tant, implica que han de fer una preparació profunda de la lectura del llibre escollit per poder fer de model amb els fillols.
CE7 CE8	6	<i>Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, traductores, adaptadores, il·lustradores, editorial, col·lecció) en el context de les lectures d'aula i de la biblioteca, de forma progressivament autònoma.</i>	El mestre explica, amb claredat i de manera reiterativa, els diferents elements que té el llibre com a suport físic: cobertes, guardes, portada, etc., i se'n fa una feina d'anàlisi segons la funció que volen marcar, especialment si els paratextos (tot el que és al llibre, però que no forma part de la història) esdevenen peritextos (entren a la història).
CE5 CE7 CE8	7	<i>Esriptura de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris, amb progressiva autonomia.</i>	Després de fer un treball sobre comprensió del poema «Els llibres», de Joana Raspall, mitjançant preguntes literals, inferencials i crítiques, els infants escriuen un poema sobre algun objecte quotidià que els sigui familiar emprant textures del llenguatge poètic i recursos propis del gènere. #EE
CE7 CE8	8	<i>Exploració i interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament.</i>	A partir de títols d'autors com ara Mac Barnett i Jon Klassen, els infants busquen, per mitjà de la conversa literària, quins elements narratius aporten les il·lustracions i com es relacionen amb el text a través de la contradicció, l'ampliació, etc., i com aquesta relació genera humor, paròdia, sorpresa o tensió, entre d'altres. #CO

BLOC 7: Reflexió sobre la llengua

Quan parlem de la **reflexió sobre la llengua com a bloc de sabers**, ens referim a la capacitat d'analitzar, comprendre i emprar la llengua de manera conscient i crítica. No es tracta només d'aprendre gramàtica o ortografia, sinó de desenvolupar una **competència lingüística i comunicativa**; per tant, també s'han de tenir en compte els elements propis de la sociolingüística (normes de cortesia i tota mena de rituals que fonamenten el funcionament de comunitats) i de la pragmàtica (coherència i cohesió).

Aquest bloc de sabers inclou la reflexió sobre com **s'estructura la llengua**: la morfologia (les diferents formes que adopten les paraules), la sintaxi (com s'organitzen en frases) i l'ortografia; sobre **el significat de les paraules i les seves relacions**: camps semàntics, polisèmia, sinonímia, vocabulari, etc., i sobre l'ús de la llengua en **contextos comunicatius**: situació, registre, intenció comunicativa, etc.

Per tant, la **reflexió sobre la llengua** no només implica conèixer normes, sinó entendre com i per què usem la llengua d'una manera determinada en cada situació. Això afavoreix una millor expressió oral i escrita, una comprensió lectora més profunda

i un pensament més crític sobre la comunicació.

- Utilització de metallenguatge específic bàsic en activitats guiades de comprensió i producció de textos, orals, escrits o multimodals, com ara idea principal, personatge, protagonista, frase, text, paraula.
- Reconeixement, però no definició, de la unitat gramatical que vehicula cada terme (com ara nom, verb, adjectiu, determinant).
- Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià a través de l'anàlisi de contextos comunicatius en què el registre és ben diferenciat.
- Ús dels signes de puntuació bàsics en els textos escrits i descoberta acompanyada de les seves característiques:
  - Els punts seguits i punts i a part com a organitzadors del text
  - Les comes per marcar una successió d'elements equivalents
  - Els signes d'interrogació i exclamació per indicar la modalitat i marcar l'entonació
- Experimentació i comparació amb el significat que poden aportar els signes de puntuació en fragments breus i senzills.
- Identificació de relacions entre les paraules:
  - Formals: derivació de paraules d'ús habitual amb prefixos i sufixos. Experimentació del mecanisme de creació de paraules
  - Semàntiques: sinonímia, antonímia
  - Sintàctiques: concordança entre article, nom i adjectiu, i entre nom i verb

En les lectures que es fan o bé en els textos que es produeixen.

- Anàlisi i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa:
    - Diferenciació i dramatització d'oracions de diferent modalitat (enunciativa, interrogativa, exclamativa)
    - Anàlisi dels contextos d'ús en cada cas
  - Formulació i comprovació d'hipòtesis sobre:
    - Normes ortogràfiques bàsiques, per mitjà d'activitats de manipulació de la llengua i d'observació de regularitats (vegeu el Bloc 4. Expressió escrita)
    - Aspectes gramaticals bàsics de funcionament de la llengua, per mitjà de la manipulació d'oracions o textos (substitució, canvi d'ordre)
- Generalització de les observacions fetes i del metallenguatge necessari per explicar-les.
- Anàlisi i ús de mecanismes de cohesió que assegurin la referència interna en els textos, mitjançant la reflexió guiada sobre els textos propis i d'altri.
    - Formes verbals
    - Connectors textuais explicatius i narratius (en primer lloc, al cap d'uns dies)
    - Substitucions pronominals i represa lèxica (mecanismes per no repetir mots i fer avançar el discurs)

Exemples d'activitats del bloc 7

COMPETÈNCIES amb les quals es relaciona		3r i 4t	
		Saber al currículum	Proposta d'exemple
CE1 CE3 CE9	1	<i>Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes de producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals.</i>	Es comparteix un text a la pissarra i se'n destaquen encerts i aspectes millorables. També es fa un modelatge de com es pot revisar: si comença d'una manera interessant, si s'entén bé, si hi falten punts entre oracions, etc. En aquest procés, el mestre utilitza sempre el metallenguatge adequat: text, conte, poema, oració, punt final, concordança, verb, nom, singular, plural, etc., i el proporciona als alumnes quan cal.
CE9	2	<i>Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià.</i>	Es llegeix entre tots un text curt de divulgació científica. A continuació, es demana que un membre de cada parella expliqui oralment el mateix que diu el text. L'altre alumne anota les diferències de mots, expressions, connectors, llargada de les oracions, etc. que ha observat en relació amb el text escrit. Finalment, es comenten les diferències i se'n treuen conclusions amb el docent.
CE4 CE9	3	<i>Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i en relació amb el significat en les diferents produccions.</i>	Es posa un text a la pissarra en el qual moltes oracions estiguin enllaçades amb la conjunció "i". El mestre el llegeix en veu alta perquè els alumnes s'adonin de la reiteració amb l'entonació. A continuació, es proposa canviar la conjunció "i" per punts i també se'n fa la lectura en veu alta. Es comenten les diferències parant atenció a la llegibilitat del text. #CL
CE4 CE9	4	<i>Identificació de diferents relacions formals, semàntiques i sintàctiques entre les paraules en la lectura i en les diferents produccions escrites.</i>	Es fa una lectura col·lectiva d'un text i s'identifiquen paraules el significat de les quals no es coneix prou bé. Es busquen paraules de la mateixa família i es comprova si els significats canvien molt o poc. Es recull a la pissarra i es constata que una cosa és la informació semàntica de la paraula i, una altra, la classe de paraula. #CL
CE9	5	<i>Anàlisi i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa.</i>	Es busquen contextos i situacions en què oracions de diferent modalitat poden dir-se i tenir sentit. S'escriuen en petits diàlegs i es representen per parelles. #EE #CO
CE4 CE9	6	<i>Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre aspectes ortogràfics i gramaticals bàsics, amb especial atenció a la concordança entre els elements de l'oració en les diferents produccions.</i>	A partir d'unes oracions donades (o de textos molt curts), demanem que canviïn el nombre del subjecte i observem quins altres canvis necessita l'oració. Fem el mateix canviant el nombre del verb. Després d'analitzar què ha passat, escrivim una norma que reculli el fenomen de la concordança entre subjecte i predicat.

CE4 CE5 CE9	7	<i>Anàlisi i ús de mecanismes de cohesió, amb especial atenció a les formes verbals, als connectors textuais explicatius i a les substitucions pronominals com a mecanisme gramatical elemental de referència interna, a partir de la reflexió compartida sobre les produccions escrites.</i>	En un text escrit breu, es marquen els pronoms i cal trobar quin mot del text substitueixen. Els pronoms personals de 1a i 2a persona moltes vegades no tenen l'antecedent en el text, sinó en la situació comunicativa. El pronom i el mot que substitueixen es poden pintar amb el mateix color. Es conclou que la pronominalització serveix per cohesionar i fer més comprensible el text. #CL